

Kokkuvõtte teemal: Mesiniku kutsestandard.

Aeg ja koht: Saaremaa Mesinike Ühingu mesinike õppe- ja teabepäeval,

Tolli tn 9, Kuressaare Päevakeskuse ruumides, 19.03.2011.a.

Lektor: Aivar Raudmets, lektorileping nr PR-7-1.4-37

Käesoleva ettekande koostamisel on kasutatud materjale:

- Kutsekoja koduleheküljelt (www.kutsekoda.ee)
- Eve Kitt - Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu koordinaatori Vabariiklike mesinike teabepäevade esitlusest, Jänedal 20.-21.11.2010.a.

Kutsekoda loodi 2001. aasta augustis, jätkamaks Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poolt 1997. aastal alustatud kutsesüsteemi loomist.

Kutsekoja asutajateks on: Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Töandjate Keskkliit, Sotsiaalministeerium, Teenistujate Ametiühenduste Organisatsioon TALO ning Eesti Ametiühingute Keskkliit. Kutsekoja nõukokku kuulub lisaks asutajatele ka Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja. Kutsekoda tegutseb Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud halduslepingu alusel.

Kutsekoda korraldab kutsestandardite koostamist ja koordineerib kutse andmist korraldamist. Selleks pakub Kutsekoda koostöökeskkonda tööandjatele, spetsialistidele ja koolitajatele.

Kutsekoja tegevuse eesmärkideks on:

- ühtse ja korrastatud kutsesüsteemi loomisele ja arendamisele kaasaaitamine;
- Eesti töötajate kvalifikatsiooni võrreldavuse ja teiste riikide poolt tunnustamise saavutamiseks eelduste loomine.

Nende eesmärkide saavutamiseks vajalikud tegevused on:

- Kutsesüsteemi arendamine ja rakendamine
- Kutsenõukogude tegevuse ning kutsenõukogude vahelise koostöö korraldamine ja koordineerimine
- korraldab kutsestandardite väljatöötamist ja uuendamist kutsenõukogude otsuste alusel;
- korraldab järelevalvet kutset andvate organite tegevuse üle;
- arendab ja kinnitab kutsestandardite koostamise ja kutse andmise ühtse meetoodika;
- töötab välja ja kinnitab kutsesüsteemiga seotud dokumendivormid ja näidised ning kutsetunnistuste lisad;
- töötab välja ja kinnitab kutse andmisega seotud dokumentide arhiveerimise korra;
- peab vastutava töötleja tellimusel volitatud töötlejana riiklikku kutseregistrit;
- korraldab tehniliselt kutsetunnistuste väljaandmist;
- korraldab kutsesüsteemi kohta nõustamist ja koolitust;

- tutvustab Eesti kutsesüsteemi riigi sees ja rahvusvaheliselt, luues eeldused kutsete vastastikuseks võrdlemiseks;
- korraldab Europassi Keskuse tööd.

Kutsesüsteemi arendamise ja rakendamise õiguslikuks aluseks on **kutseseadus**.

Kutseseaduse eesmärk on tervikliku kutsesüsteemi loomine ning selle toimimise tagamine Eesti töötajate konkurentsivõime kasvuks ning kutsekompetentsuse

- arendamiseks
- hindamiseks
- tunnustamiseks ja
- võrdlemiseks.

Kutsesüsteemi osalised: Kutseasutus (HTM), Kutseasutuse ülesannete täitja (Kutsekoda), Kutsenõukogu (KN), Kutsenõukogu esimeeste kogu (KEK), Kutset andev organ – Kutse andja (KA), kutsekomisjon, hindamiskomisjon, Kutseregister.

Kutsenõukogu on Kutsekoja juures tegutsev, võrdsetel alustel sama kutsetegevuse valdkonna töötajate, tööandjate, kutse- ja erialaühenduste ning riigi esindajatest koosnev haldusorgan, kelle tegevuse eesmärk on vastavas majandusharus kutsesüsteemi arendamine ja rakendamine.

- KN institutsionaalse koosseisu kinnitab Vabariigi Valitsus
- KN isikkoosseisu kinnitab haridus- ja teadusministri käskkiri
- Kutsetegevuse valdkondade loetelu, kutsenõukogude nimetused, moodustamise ja lõpetamise korra, töökorralduse ja institutsioonide esindajate nimetamise kehtestab VV määrus

Kutsenõukogud moodustatakse Kutsekoja juurde. 2010. aasta seisuga tegutseb 16 kutsenõukogu. Kutsenõukogud on moodustatud sotsiaalpartnerluse põhimõttel, kus tööandjate liitudel ning kutse- ja erialaühendustel on töö sisulises osas kandev jõud. Kutsenõukogu roll kutsesüsteemis on olla valdkonna ekspertide koostööna sündinud otsuste kinnitaja ja kogu tegevuse üle järelevalvaja ning suuna andja. (Marje Riis Mesinik nr 63)

Kutsenõukogude Esimeeste Kogu (KEK)

- Tegutseb vastavalt uuele kutseseadusele
- Kutsekoja juures tegutsev kutsenõukogude vahelist koostööd koordineeriv kogu
- Koosneb kutsenõukogude esimeestest

Ülesanded

- annab hinnangu kutsestandardi koostamise vajalikkusele (kutsestandardi algatamise ettepaneku ja kutsete kaardi alusel)
- otsustab kutseala esmataseme ja kõrgemate kutsetasemete paigutamise kvalifikatsiooniraamistikus

Kutsesüsteem on inimeste tööalase kompetentsuse hindamise ja tunnustamisega seotud tegevuste kogum.

Kutsesüsteem on osa Eesti kvalifikatsioonisüsteemist – kutsesüsteem kui ühenduslüli, mis seob haridussüsteemi tööturuga ja aitab kaasa elukestvatele õppele ning tööalase kompetentsuse arendamisele, hindamisele, tunnustamisele ja võrdlemisele.

Eesti kutseüsteemi põhiprotsessid on kutsestandardite väljatöötamine ja kutse andmine ning olulisimad väljundid on kutsestandard ja kutsetunnistus.

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning esitatakse kutsealade ja -tasemete kompetentsusnõuded ehk töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit.

Kutsestandard on:

- aluseks tööturu nõudmistele vastavate õppekavade, koolitusprogrammide koostamisel,
- aluseks kompetentsuse hindamisel,
- abiks tööandjale ametite kirjeldamisel-tutvustamisel, töötajate värbamisel, ametijuhendite koostamisel, töötajate kutsenõuete määramisel ja koolituse planeerimisel,
- abiks töötajale, kes soovib saada selgust olemasolevate ja puuduvate oskuste vahel, annab võimaluse planeerida oma arengut ja karjääri ning loob aluse elukestvale õppimisele
- abiks koolitajale, õppurile, lapsevanemale, nõustajale ja teistele info hankimisel selle kohta, millist töötajat tööturul vajatakse
- aluseks kutsetunnistuste rahvusvahelisel võrdlemisel.

Kutsetunnistus on dokument, mis tõendab, et inimese teadmised ja oskused vastavad kutsestandardis kirjeldatud nõuetele.

Kutsestandardi koostamine

Ettepaneku kutsestandardi koostamise või uuendamise vajaduse kohta teeb kutsenõukogu tuginedes asjaomaste organisatsioonide või isikute ettepanekutele. Kutsestandardi väljatöötamise kinnitab kutsenõukogude esimeeste kogu. Kutsestandardid koostab kutsenõukogu moodustatud töörühm. Töörühmadesse kuuluvad oma ala asjatundjad - töötajad, spetsialistid, juhid ja koolitajad. Töörühmade töö korraldajaks ja kutsestandardite vormistajaks on Kutsekoda.

Kutsestandardi väljatöötamise põhimõtted

- kutsestandard koostatakse koostöös huvirühmadega
- kutsestandard kirjeldatakse baastasemel ehk kutsestandardis on toodud kutsealal töötamiseks vajalikud esmatähtsad kompetentsid
- kutsestandard on oma olemuslikult vabatahtlik (soovituslik)
- KS-le on määratud kehtivusaeg, mida muudetakse koheselt vastavalt tööturul toimunud muudatustele. Eesmärk on, et kutsestandardis toodud nõuded on kooskõlas tööturu tegelike vajadustega.

Kutsestandard peab vastama järgmistele tingimustele:

- on koostatud tuginedes kutsete kaardistamise ja tööanalüüsi tulemustele
- on üles ehitatud osade (kompetentside) kaupa
- kirjeldab oodatavaid kompetentse vaadeldavatena ja hinnatavatena
- määratleb isiku kompetentsuse hindamismeetodid
see on oluline olukorras, kus ühele kutsele on kutse andjaid rohkem kui üks ning kvaliteetid tagamiseks on vaja seada ühtseid (ja abistavaid) reegleid
- määratleb vastava kutse kvalifikatsioonitaseme EKR-s

Kutsete kaardistamise eesmärgiks on inimeste tööalast tegevusala, kutsetegevuse valdkonda ja kutseala hõlmava tervikpildi loomine, mis on aluseks Eesti kutsete kataloogi ja kutsestandardite koostamisele. Kaardistamise lähtepunktiks on tegelikust tööelust või õppekavaarendusest tulnud vajadus teataval alal (tegevusalal, valdkonnas või alavaldkonnas) kutsestandardi või kutsestandardite koostamiseks.

Kompetentsid kirjeldatakse kahes vaates:

- Tegevusnäitajad
- Teadmised

Kompetents (id) on suutlikkus täita konkreetset tööosa ja -ülesannet. Kompetents on tegevuses väljenduv teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum.

Kompetentsus on edukaks kutsetegevuseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuste ja hoiakute kogum (Kutseeadus).

Kompetents on isiksuse omaduste kompleks, mis võimaldab prognoosida tööalast edukust.

Kompetentsus on teadmine-kuidas-teha, see on „see midagi”, mis teeb toimingu võimalikuks.

Eesti kvalifikatsiooniraamistik jaguneb kaheksaks tasemeks, kusjuures 1. tase on madalaim ja 8. tase kõrgeim. Tasemete kirjeldused on esitatud kutseeaduse lisas 1 “Kvalifikatsiooniraamistik”. Kvalifikatsiooniraamistiku tasemete kirjeldused määratlevad haridussüsteemi õpitulemuste ja kutsete süsteemi kutsetasemete üldnõuded. Kutseeaduse lisas 1 toodud kirjeldused on EQF tasemekirjelduste tõlge eesti keelde.

Rohkem teavet kutsesüsteemi kohta leiate:

www.kutsekoda.ee

www.europassikeskus.ee

eve.kitt@kutsekoda.ee

Mesiniku tase 5 asukoht Kutsekoja veebilehel:

<http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10381646/kirjeldus>

Kutsestandardid

Mesinik, tase 5

Üldinfo

[Loe standardit](#)

[Kutse andjad](#)

Kutsestandardi tähis: 11-29122010-02/1k

Kutseala: [Mesinik](#)

Vastutav kutsenõukogu: [Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu](#)

Otsus: 8/29.12.2010

Kehtib alates: 29.12.2010

Kehtib kuni: 29.12.2015

EKR tase: 5

EMTAK

Põllumajandus, metsamajandus Ja kalapüük, kood 01491 „Mesindus“

klassifikaator:

Ametite

(ISCO)

Põllumajanduse, metsanduse (jahinduse) ja kalanduse oskus-töölised 6. pearühm (ISCO 2. tase) kood 6123.

klassifikaator:

Miks peab olema mesiniku kutsestandard?

- *Lisaks tervikpildile mesinikule vajalikest kompetentsides, loob kutsestandard võimaluse taastada mesinike õpetamine kutseõppeasutuses. Kooli õppekava koostamise aluseks on riiklik õppekava ja riiklik õppekava põhineb kutsestandardil.
(Kasutatud materjal: Mesinik nr1 (63) Marje Riisi artiklist)*

Mesiniku KS taotluse esitamine ja kaitsmine.

Mesiniku kutsestandardi taotlus esitati Eesti Mesinike Liidu aseesimehe Jaanus Tulli poolt, millele järgnesid mitmed etapid, kus mesinikku võrreldi teiste põllumajanduse kutsetega. Mesiniku kutsestandardi kehtestamise vajadust kaitses Jaanus Tull Kutsenõukogu Esimeeste Koja ees.

Mesiniku kutsestandardi koostamine

I etapi koostajad valiti vastavalt kutsestandardi koostamise põhimõtetele ainult elukutseliste mesinike (tootjate) hulgast.

II etapis alles liitusid koolitaja ja Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikesksuse esindaja.

Mesiniku kutsestandard on kinnitatud Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse kutsenõukogu poolt.

Mesiniku kutsestandardiga saab tutvuda:
(<http://kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10381646>).

Kutsestandarditel on oma kindel ülesehitus ja kõik mesinikule vajalikud kompetentsid on kirjeldatud väljundipõhistena.

Mesinduse riikliku õppekava koostamine

Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus on alustanud mesiniku kutsestandardi põhjal Mesinduse riikliku õppekava koostamist. Selle valmides on võimalus põllumajandust õpetatavatel kutseõppeasutustel koostada kooli õppekava, registreerida see Eesti Hariduse Infosüsteemis ja taotleda teiste põllumajanduse erialade hulgas riiklikku koolitustellimust ka mesinike õpetamiseks. Õppekava läbinud saavad kutseõppeasutuse lõputunnistuse.

Mesiniku kutsetunnistus

Selleks, et asjast huvitatud saaksid sooritada mesiniku kutseeksamit ja taotleda mesiniku kutsetunnistust on veel astuda mitu sammu:

1)Kutsekoda korraldab avaliku konkursi mesiniku kutse andja leidmiseks.
2)Mesinike ühenduste hulgas peab olema valmisolek konkursil osalemiseks ja vastavus kutseseaduses §11 lg 1 kehtestatud tingimustele:

1. kutse andja tegevuse hulka kuulub asjakohase kutsetegevuse arendamine;
2. kutse andjal peavad olema vahendid ja võimalused kutse andmise korraldamiseks;
3. kutse andjal peab kutse andmiseks olema palgatud piisav arv vajaliku hariduse, väljaõppe ja kogemustega töötajaid ning moodustatud **kutsekomisjon** ja välja töötatud kutse andmise kord, kus muu hulgas määratakse kutsekompetentsuse hindamise viisid ja vormid.
4. kutse andja peab olema võimeline tegutsema sõltumatult, asjatundlikult, erapooletult ja kedagi diskrimineerimata. Kutset andev organ ei saa olla kutseõppeasutus.
5. Olles saanud kutsenõukogult õiguse tegutseda oma valdkonnas või kutsealal kutse andjana, peab kogu info olema kajastatud organisatsiooni kodulehel. Kodulehed on üldjuhul inimestele esmaseks infokanaliks, kust kutsesüsteemi ja kutsetunnistuste kohta teavet otsima hakatakse.

Mesinike ühendustel peab olema valmidus ja vastavus avalikul konkursil osaleda. Saades kutset andva organi õiguse on võimalik alustada kutseeksamite läbiviimist.

Millal, kes ja kus hakkab läbi viima kutseeksameid ja andma kutsetunnistust – see sõltub mesindussektori valmisolekust osaleda kutset andva organi avalikul konkursil, mille väljakuulutamist saab jälgida kutsekoja koduleheküljel.